

Forhandlinger om frivillig klimaavtale for jordbruket

Jordbrukets forhandlingsdokument

Dette notatet oppsummerer sentrale deler av forhandlingsdokumentet som Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag la fram for landbruks- og matminister Olaug Bollestad og klima- og miljøminister Ola Elvestuen i forhandlingsmøte 6. februar.

Foreslår over 30 klimatiltak for reduserte utslipp i jordbruket

I innspillet foreslår organisasjonene over 30 klimatiltak som må vurderes videre i arbeidet. Klimatiltakene strekker seg fra økt graskvalitet, effekter av avlsarbeid og grep for bedre avlinger som for eksempel mer kløver i eng, kalking og redusert jordpaking, til styrking av bondens grønne kjøpekraft og utfasing av fossil energibruk. Se vedlagt tabell. Flere av tiltakene fanges i dag ikke opp i Norges offisielle utslippsregnskap. Jordbrukets organisasjoner krever at en avtale må inneholde et skyggeregnskap som fanger opp klimakutt som i dag ikke godskrives i jordbrukets klimaregnskap. De viser også til at det pågår flere prosesser som skal forbedre klimaregnskapet for jordbruket, blant annet for å fange opp flere klimatiltak som gjennomføres i sektoren. Regjeringa har blant annet oppnevnt Teknisk beregningsutvalg for klimagassutslipp i jordbruket som skal levere sin rapport innen 1. juli 2019.

Klimamål for jordbruket avhenger av nye tiltak og virkemidler

Regjeringa ønsker en avtale som innebærer en forpliktelse om at jordbruket skal redusere sitt klimagassutslipp med 5 mill. tonn CO₂-ekvivalenter fra 2021 til 2030. Jordbrukets ønsker å få avklart om regjeringa åpner for å ta inn klimatiltak som i dag ikke fanges opp i det offisielle utslippsregnskap i et eget skyggeregnskap. Tidslinja og referansebanen for når utslippskuttene skal innfris vil være avgjørende for hvilken klimaforpliktelse jordbruket kan påta seg. I tillegg vil muligheten for å realisere klimakutt i jordbruket avhenge av om regjeringa er villige til å stille med tilstrekkelige virkemidler. I forhandlingsinnspillet peker jordbrukets organisasjoner på at det er behov for økt innsats innen forskning og utvikling, økt stimuli til klimainvesteringer i jordbruket og bruk av støtteordninger under ENOVA. Satsing på klimagassberegning og egen klimarådgiving tilpasset hvert enkelt gårdsbruk er avgjørende for å realisere utslippskutt i sektoren.

Jordbruket kan inngå klimaavtale på vegne av bonden

Jordbrukssektorens klimagassutslipp påvirkes direkte gjennom produksjonen av mat og indirekte gjennom trender som befolkningsvekst, framtidens sammensetning av kostholdet, nivå på grensehandel og hvor mye mat som kastes hvert år. Jordbruksorganisasjonene ønsker å inngå en avtale om hva norske bønder kan gjøre for å redusere klimagassutslippene. Organisasjonene peker på at de som jordbrukets faglag og medlemsorganisasjon forhandler på vegne av norske bønder og at nedslagsfeltet for en avtale med næringa må avgrenses deretter. De avviser dermed å inngå en avtale med regjeringa om klimakutt styrt av forbrukertrender som bonden ikke rår over, men viser til at landbruket har ansvaret for markedsbalanse mellom tilbud og etterspørsel av landbruksvarer og jobber kontinuerlig for en best mulig markedstilpassning.

Vedlegg. Oversikt over hvilke klimatiltak som bokføres i det offisielle utslippsregnskapet for jordbrukets klimagassutslipp

Tabellen viser en oversikt over hvilke klimatiltak i jordbruket som per dags dato registreres i sektorens offisielle klimagassregnskap. Tiltakene merket rødt fanges ikke opp i utslippsregnskapet, tiltak merket gul fanges delvis eller indirekte opp gjennom at tiltaket bokføres i andre sektorer i dag. Tiltak merket grønt i det offisielle utslippsregnskapet for jordbrukets klimagassutslipp.

Tiltak husdyr	Økt grovførkvalitet og tidlig høsting		
	Kombinert melk- og kjøttproduksjon		Påvirkes av sammensetning ammeku/kombi-ku
	Tilsetningsstoffer i husdyrfôr		
	Avl på mindre metanutslipp fra vom		
	Avl på bedre dyrehelse og bedre fruktbarhet		Økt produksjonseffektivitet fanges indirekte opp i utslippsregnskapet da det gir behov for færre dyr.
	Bedre dyrehelse og fruktbarhet		
Biogass	Biogassproduksjon ved gårdsanlegg		Metodikk enda ikke implementert
	Større sambehandlingsanlegg		Metodikk enda ikke implementert
Lagring og spredning av husdyrgjødsel	Lagring		
	Tak på åpne gjødsellager		
	Biofiltrasjon av CH ₄ i gjødsellager		
	Tilsetning og biofilter i gjødsellager		
	Spredning av husdyrgjødsel		
Tiltak for bedre avlinger	Drenering		
	Kalking		
	Presisjonsgjødsling – mer optimal gjødsling av mineralgjødsel og kalk		Presisjonsteknologi kan øke eller redusere den totale mengden mineralgjødsel og kalk. Behov for mer erfaring.
	Mer bruk av kløver		Kun indirekte, da økt kløver kan gi mindre forbruk av mineralgjødsel
	Mindre jordpakking ved bruk av for eksempel GPS, riktig lufttrykk, lettere maskinpark		
	Sortsutvikling for mer høytstående planter som er bedre tilpasset et endret klima		

Jordbrukets CCS – Jordens evne til å ta opp og lagre karbon	Fangvekster		
	Karbonlagring i eng – redusert jordbearbeiding		
	Biokull		
Energibruk i oppvarming og maskinpark	Biodrivstoff i eksisterende maskinpark		Bokføres i transportsektoren
	Innføring av fossilfri teknologi i maskinparken		Bokføres i transportsektoren
	Fossilfri oppvarming i gartnerier		Bokføres i byggsektoren
	Fossilfri oppvarming i driftsbygning		Bokføres i byggsektoren
Jordbruket som fornybar energileverandør	Produksjon av sol-, vind-, bio- og vannkraft		
Jordbrukets grønne kjøpekraft	Bygge i tre		
	Grønn transport til og fra gården		Bokføres i transportsektoren
	Bioplast		Det produseres ikke rundballe-bioplast i Norge p.t. Ville blitt bokført i industrisektoren.
	Mer norskproduserte proteinkilder		